

Kr. som Kapital straks, og saa beholde vi selv de 350,000 Kr. og undgaa derved den Usikkerhed, der altid vil være med Hensyn til at faa dette Beløb tilbage i sin Tid fra Kommunen. Jeg tror, at det er ganske praktisk gjort, men vil man ikke gaa med dertil og foretrække et Laan, er det noget, hvorom man altid kan tale.

Paa § 27 er der kun eet Vædringsforslag af det ærede Udvalg, nemlig Vædringsforslag under Nr. 249, som angaar en Konto, der er gammel paa Finansloven, nemlig Ublaant til Hødekommuner. Forslaget gaar ud paa at rette Teksten, og den ærede Ordfører udtalte i saa Henseende, at det ikke var Meningen, at man vilde gaa til nogen Realkiteksforandring; saaledes forstod jeg da ogsaa denne Vædring. Smidlertid tror jeg rigtignok, der har været noget Uheld ved Affattelsen af Bemærkningen i Betænkningen, et Uheld, som jo kan ramme os alle sammen og ogsaa har ramt den ærede Koncipist her, og jeg kommer derfor til at sige noget nærmere ved dette Forslag. Forslaget gaar jo tillige ud paa at medføre en Lettelse for Laantagerne, idet man skulde forandre Laanvilkårene. Hidtil have Laanvilkårene været disse, at man har forlangt i Rente og Afdrag af vedkommende Kommune, som igen ublaante Pengene til vedkommende Hødeboer, 5 pCt., hvoraf 4 pCt. ere blevne beregnede som Rente og det til enhver Tid skyldige Beløb, medens Resten var Afdrag. Man har nu foreslaaet Rente nedsat til 3½ pCt., og at Laantagerne skulde have 5 Aars Afdragsfrihed, hvorefter de skulde afdrage Laanet — saaledes har jeg forstaaet Forslaget efter dets Ordlyd — ved en aarlig Udelse af 5 pCt. Det ærede Medlem, der omtalte denne Bevilling i Gaar, havde forstaaet — og, det tror jeg, med fuld Høje, naar man holder sig til Ordene — Bemærkningen i Betænkningen saaledes, at der skulde spares 5 pCt. i Afdrag aarligt; det bliver altsaa en Tyvendedel af Kapitalen; men saa vilde det ikke være nogen Lettelse, man gav de vedkommende Hødeboere, man vilde tværtimod stærke Laanbetingelserne betydeligt. Lagtet Ordene tilføjede dette, mener jeg dog, at de maa opfattes saaledes, at vi holde os til de gamle 5 pCt. som Afdrag og Rente, saaledes at der fremtidig kun betales Rente: 3½ pCt. af den til enhver Tid skyldige Kapital, medens Resten er Afdrag, og med Afdragsfrihed i de 5 første Aar. Jeg har endvidere forstaaet Forhandlingen med Udvalget saaledes, at denne Bevilling, der hidtil kun er bleven brugt til Laan, hvis Formaal skulde være Opdyrkning af Hødejord i Jylland, endvidere skulde kunne gives til Opdyrkning

af Moser paa Hødearealer, ligesledes i Jylland. Efterhaanden som hele Hødeselskabets Virksomhed har vakt Interesse ogsaa for Opdyrkning af smaa Højemoser omkring paa Høden, er det naturligt, at man anvender denne Bevilling ogsaa til Gunst for Høseopdyrkingen derovre. Jeg er endvidere enig i, at det, naar Laansøgeren, den vedkommende Hødeboer, har søgt Hødeselskabets Vejledning til Opdyrkning af Mosen, er en Selvfølge, at man ikke vil bevilge Laanet uden at indhente en Erklæring fra Hødeselskabet, som kan betrygge mod, at der gives Laan til Opdyrkning af en Høse, hvis Opdyrkning Hødeselskabet har fraraadet, eller i alt Fald ikke vil tilraade. Saaledes har jeg forstaaet Forhandlingerne. Men naar jeg tager Betænkningen for mig og læser det sidste Punktum: „Det forudsættes endvidere . . .“, maa jeg, før at min Erklæring skal blive fort og klar, sige, at denne Forudsætning, saaledes som den er affattet, kan jeg ikke acceptere. Der staar her: „Det forudsættes endvidere, at i de Egne, hvortil Hødeselskabet udstrækker sin Virksomhed, vil der kun blive tilstaaet Laan efter Anbefaling af Hødeselskabet“. Nu sagde den ærede Ordfører i Gaar, „i de Egne, hvor Hødeselskabet virker“, men det er noget ganske andet; thi det er netop Modsatningen: de Egne, hvor Hødeselskabet nu virker, og de Egne, hvortil Hødeselskabet i Fremtiden udstrækker sin Virksomhed. Men jeg antager, som sagt, at det er en ligesvem Fejl ved Konciperingen, at man har talt om disse Egne, hvortil Hødeselskabet skal udstrække sin Virksomhed i Fremtiden. Man har sikkert ikke derved tænkt paa andet end dette, at Hødeselskabet allerede nu har en Virksomhed med Hensyn til Hødesagen, og det er der, hvor denne fastnede Virksomhed leder dem til at komme i Forbindelse med Folk, der ville opdyrke Moser, at man vil have Hødeselskabets Erklæring. Jeg skal ogsaa bemærke, at man net ikke kan forlange Hødeselskabets Erklæring i alle Tilfælde, thi naar det kun gælder Opdyrkning af Hødejord, er der ikke Grund til at henvende sig til Hødeselskabet og indhente dets Erklæring. Man maa huske paa, at skal Hødeselskabet erklære sig i en Sag som denne, maa det ogsaa undersøge Forholdene paa Stedet, og saa ville vi her, hvor der er Tale om smaa Laan paa 400—500 Kr., stabe Udgifter til Rejser for den, der skal undersøge Forholdene, Udgifter, der i Beløb ikke staa i noget Forhold til Laanenes Størrelse. Spørgsmaalet bliver da ogsaa, hvem der skal bære disse Udgifter, om Hødeselskabet skal bære dem, eller den vedkommende Laansøger skal bære dem. Men selve Opdyrkingen af Hødejord